

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Jastrzębiu-Zdroju studiów na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych, uwzględniającą opinię I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, wyraża:

negatywną opinię

związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Brak jest spójności pomiędzy koncepcją kształcenia a programem studiów i efektami uczenia się. Obie proponowane specjalności, tj. *ekoenergetyka* oraz *bezpieczeństwo rurociągów transportowych ropy i gazu*, a także związane z nimi treści programowe i efekty uczenia się jednoznacznie wskazują, że dyscypliną wiodącą dla wnioskowanego kierunku powinna być inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka a nie, jak wskazano we wniosku dyscyplina nauki o Ziemi i środowisku. Treść wielu efektów uczenia się odnosi się wprost do dyscypliny inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (np. S1_W9 – zna systemy przesyłowe ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce; zna ich miejsce w systemie infrastruktury krytycznej; S1_U05 – potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z ochroną, eksploatacją infrastruktury krytycznej i sieci przesyłowej ropy i gazu; S2_W01 – ma podstawową wiedzę w zakresie wykorzystania zasobów odnawialnych energii oraz technik ich eksploracji; S2_W06 – zna historię budownictwa ekologicznego oraz terminologię związaną z materiałami i technikami budowlanymi, a także wykorzystanie materiałów ekologicznych w budownictwie; S2_W07 – ma wiedzę w zakresie instalacji i obsługi mikro instalacji fotowoltaicznych i geotermalnych, a także eksploatacji tych instalacji; zna ich oddziaływanie na środowisko naturalne).
2. Wiele efektów uczenia się nazwanych przez Wnioskodawcę „podstawowymi” powiela się z efektami kierunkowymi. Ponadto łącznie 71 specjalnościowych efektów uczenia się nie uwzględnia uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. z 2020 r. poz. 226) oraz charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy (np. zna zasady

- wykorzystywania i tworzenia wniosków o dofinansowanie instalacji ekoenergetycznych, ich podłoże formalnoprawne oraz praktyczne wykorzystanie; S1_U02 – potrafi ocenić przydatność wiedzy na temat kierowania likwidacją skutków uszkodzeń oraz identyfikacji źródeł zagrożeń, a także zarządzania kryzysowego w sytuacji skażenia), a tym samym nie spełniono warunku określonego w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).
3. Zajęcia dydaktyczne przewidziano w dwóch obiektach zaplanowanych do wynajęcia na potrzeby Uczelni lub obecnie wynajmowanych, w których oprócz pracowni komputerowych i sal lekcyjnych/wykładowych brak jest infrastruktury (laboratoriów, pracowni specjalistycznych, specjalistycznego sprzętu) umożliwiającej osiągnięcie wielu istotnych dla wnioskowanego kierunku efektów uczenia się takich, jak np. K_U02 – potrafi stosować różnorodne techniki, narzędzia i aparatury badawcze oraz metody, procedury do realizacji zadań praktycznych związanych z zakresem ekologii i bezpieczeństwa ekologicznego; S1_U11 – potrafi stosować różnorodne techniki, narzędzia i aparatury badawcze oraz metody, procedury i specjalistyczne umiejętności do realizacji zadań praktycznych związanych z zakresem specjalności bezpieczeństwo rurociągów transportujących ropę i gaz.
  4. Warunki przyjęcia kandydatów na studia są niezgodne z art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) ponieważ nie określono, z jakiego przedmiotu wyniki egzaminu maturalnego (lub egzaminu dojrzałości) będą uwzględnione w rekrutacji kandydatów na studia.
  5. W żadnej z 84 kart przedmiotów nie określono szczegółowych kryteriów oceniania, sprowadzając je każdorazowo do weryfikacji wszystkich efektów uczenia się określonych dla wszystkich przedmiotów na zasadach „ustalonych indywidualnie przez prowadzącego”, co jest rozwiązaniem błędnym.
  6. Karty przedmiotowe praktyk zawodowych nie zawierają treści programowych, a efekty uczenia się sformułowane zostały w sposób bardzo ogólny. Oznacza to brak możliwości rzetelnej weryfikacji odbywania i zaliczania praktyk zawodowych. Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych w ramach praktyk oparta jest wyłącznie o wykazane w kartach przedmiotu „zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie”. Nie zapewnia to warunków rzetelności procesu oceniania, porównywalności i bezstronności ocen i w efekcie nie stwarza możliwości oceny uzyskania zakładanych efektów uczenia się.
  7. Dokumentacja kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego prowadzących niektóre przedmioty praktyczne (tj. *ekologia człowieka, ekologia ogólna, bioróżnorodność i jej przemiany, odnawialne zasoby energii i ich wykorzystanie, technologie i rynek energetyki odnawialnej, energetyka solarna, meteorologia i klimatologia*) oraz zajęć związanych z określoną dyscypliną naukową (tj. *ekosystem, ekologia człowieka, odnawialne zasoby energii i ich wykorzystanie, technologie i rynek energetyki odnawialnej, energetyka solarna*), wskazuje na brak kwalifikacji do nauczania tych przedmiotów. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały zawarte w załączniku nr 2 do uchwały.
  8. Planowane miejsca odbywania praktyk zawodowych poparte treścią listów intencyjnych podpisanych przez Uczelnię z podmiotami zewnętrznymi są ograniczone do: dwóch przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych (łącznie 11 miejsc), trzech urzędów gminy

(łącznie 14 miejsc) i dwóch urzędów miejskich (łącznie 16 miejsc). Zakres specjalizacji i specyfika działalności tych podmiotów oraz potencjalne zaplecze sprzętowo-programowe są adekwatne do osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych tylko dla tzw. praktyki zawodowej (240 godzin), ale w przypadku praktyk specjalnościowych na specjalnościach *bezpieczeństwo rurociągów transportowych ropy i gazu* i *ekoenergetyka* (po 480 godzin) nie uwzględniają specyfiki kształcenia i nie zapewniają prawidłowej ich realizacji i osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

9. Niewystarczające są ilościowo i jakościowe zasoby biblioteczne i możliwości korzystania z nich przez studentów. W zestawieniu pt.: „Wykaz zakupionej literatury - bezpieczeństwo ekologiczne (sylabusy)” Uczelnia zaprezentowała wszystkie pozycje literatury podstawowej i uzupełniającej do wszystkich modułów i przedmiotów zaplanowanych do realizacji na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne (łącznie to około 750 pozycji). Przegląd katalogu on-line WSB w Poznaniu obejmującego zasoby Uczelni w jej siedzibie oraz filiach ujawnia jednak braki w literaturze podstawowej i uzupełniającej do wielu przedmiotów zaplanowanych do nauczania w ramach kierunku (także z zakresu dyscypliny wiodącej, do której kierunku został przypisany). Całość zasobów Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych Filii WSB w Jastrzębiu-Zdroju określono na 77 pozycji literatury. Braków tych nie rekompensują możliwości korzystania przez studentów z zasobów innych, okolicznych bibliotek publicznych. Do wniosku załączono „Wykaz czasopism dostępnych dla studentów kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na Wydziale Nauk Społecznych w Jastrzębiu-Zdroju” obejmujący około 300 tytułów, ale nie wiadomo gdzie ten zasób się znajduje i czyją jest własnością.
10. Argumentację dotyczącą ukierunkowania kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy oparto na niemal identycznej i zdawkowej treści prawie wszystkich opinii interesariuszy zewnętrznych popierających utworzenie kierunku studiów. Sygnatariuszami opinii – poza miejscowym prezydentem miasta i wójtem lokalnej gminy – jest 10-ciu nauczycieli akademickich i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć ze studentami na wnioskowanym kierunku, którzy w większości reprezentując podmioty zewnętrzne, będą zatrudnieni w Uczelni. Nie jest zatem możliwe stwierdzenie, czy koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu.

Uchwała nr 362/2020
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 2 lipca 2020 r.

---

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Krzysztof Diks

Opinia zespołu nauk ściślych i przyrodniczych,

w sprawie spełnienia warunków prowadzenia studiów
na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów
ze strategią uczelni

Nazwa kierunku studiów: bezpieczeństwo ekologiczne

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni wnioskującej o pozwolenie na utworzenie

**studiów: Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu, Filia
w Jastrzębiu-Zdroju**

Warszawa, 2020

Zespół nauk ścisłych i przyrodniczych **wyraża negatywną opinię** w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów recenzowania wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu (w porządku według poszczególnych kryteriów)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się
Stwierdzono, że kierunek bezpieczeństwo ekologiczne planowany do uruchomienia w Filii w Jastrzębiu-Zdroju jest uzupełnieniem oferty edukacyjnej Uczelni, która w innych ośrodkach Polski prowadzi kierunki studiów z zakresu bezpieczeństwa (narodowego, publicznego, wewnętrznego, zdrowotnego). W Jastrzębiu-Zdroju planuje się uruchomić kształcenie odwołujące się do relacji pomiędzy sferą życia i działalności człowieka a środowiskiem przyrodniczym. W ramach argumentacji zgodności koncepcji i celów kształcenia ze strategią Uczelni przedstawiono wiele zadań edukacyjnych i raczej dość ogólnych cech sylwetki przyszłego absolwenta. W celowość kształcenia na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne wpisano potrzebę „zabezpieczenia środowiska naturalnego przed jego niekorzystnym i destrukcyjnym użytkowaniem, które może zagrażać istnieniu ludzi i społeczeństw”, koncentrację „na eliminowaniu wzmagających się zmian środowiska naturalnego, czyli ochronie zdrowia ludności i zrównoważonym rozwoju z uwzględnieniem obiegu zasobów naturalnych i źródeł energii odnawialnej”. Wnioskodawca podkreśla, że kształceniu w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego przyświecać będzie przede wszystkim realizacja celu poszerzenia wiedzy i umiejętności z zakresu funkcjonowania systemów przyrodniczych, oceny zagrożeń i skutków działań człowieka dla środowiska przyrodniczego, ekologii, bioróżnorodności, ekosystemu oraz zagrożeń cywilizacyjnych i środowiskowych, a także kształcenia kompetencji w zakresie profesjonalnego zajmowania się przedsiębiorczością. Bezpieczeństwo ekologiczne zdefiniowano we wniosku „jako ciągły proces zmierzający do osiągnięcia pożądanego stanu ekologicznego, zabezpieczający spokojną i zdrową egzystencję wszystkich elementów ekosystemu, przy użyciu różnych środków zgodnych z zasadami współżycia wewnętrznego państwa i społeczności międzynarodowej”. W zaproponowanym przez Wnioskodawcę ujęciu definicyjnym bezpieczeństwo ekologiczne wykazuje wiele związków z – definiowanymi przez ustawę z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001, nr 62. poz. 627, z późn. zm.) – równowagą przyrodniczą, zrównoważonym rozwojem, a także ochroną środowiska. Takie powiązania decydują z jednej strony o dużej interdyscyplinarności kierunku studiów, z drugiej natomiast konieczność wykazania jego oryginalności i odrębności od pozostałych kierunków pokrewnych. Nazwa kierunku studiów bezpieczeństwo ekologiczne wynika z treści „Zarządzenia nr 039/03/2020 Rektora Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie utworzenia studiów na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym w jednej z filii Uczelni, tj. na Wydziale Nauk Społecznych w Jastrzębiu-Zdroju” i jest adekwatna tylko do zakładanych 43 kierunkowych efektów uczenia się ale nie jest adekwatna do części zdefiniowanych przez Wnioskodawcę efektów podstawowych (39 efektów) i części dwóch grup efektów specjalnościowych (36 i 35 efektów). Kierunek studiów przyporządkowano do czterech dyscyplin nauki tj. nauki o Ziemi i środowisku, nauki o bezpieczeństwie, nauki prawne oraz nauki o zarządzaniu i jakości, ze wskazaniem pierwszej z wymienionych jako dyscypliny wiodącej (52 % efektów uczenia się) lecz analiza odniesienia 153 efektów uczenia się do wymienionych dyscyplin naukowych budzi zastrzeżenia.

Brak jest spójności pomiędzy koncepcją kształcenia a programem studiów i efektami uczenia się. Obie proponowane specjalności, tj. *ekoenergetyka* oraz *bezpieczeństwo rurociągów transportowych ropy i gazu*, a także związane z nimi treści programowe i efekty uczenia się jednoznacznie wskazują, że dyscypliną wiodącą dla wnioskowanego kierunku powinna być inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka a nie, jak wskazano we wniosku dyscyplina

nauki o Ziemi i środowisku. Treść wielu efektów uczenia się odnosi się wprost do dyscypliny inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (np. S1_W9 – zna systemy przesyłowe ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce; zna ich miejsce w systemie infrastruktury krytycznej; S1_U05 – potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z ochroną, eksploatacją infrastruktury krytycznej i sieci przesyłowej ropy i gazu; S2_W01 – ma podstawową wiedzę w zakresie wykorzystania zasobów odnawialnych energii oraz technik ich eksploracji; S2_W06 – zna historię budownictwa ekologicznego oraz terminologię związaną z materiałami i technikami budowlanymi, a także wykorzystanie materiałów ekologicznych w budownictwie; S2_W07 – ma wiedzę w zakresie instalacji i obsługi mikro instalacji fotowoltaicznych i geotermalnych, a także eksploatacji tych instalacji; zna ich oddziaływanie na środowisko naturalne).

Wiele efektów uczenia się nazwanych przez Wnioskodawcę podstawowymi powiela się z efektami kierunkowymi. Ponadto łącznie 71 specjalnościowych efektów uczenia się nie uwzględnia uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. z 2020 r. poz. 226) oraz charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy (np. zna zasady wykorzystywania i tworzenia wniosków o dofinansowanie instalacji ekoenergetycznych, ich podłoże formalnoprawne oraz praktyczne wykorzystanie; S1_U02 – potrafi ocenić przydatność wiedzy na temat kierowania likwidacją skutków uszkodzeń oraz identyfikacji źródeł zagrożeń, a także zarządzania kryzysowego w sytuacji skażenia), a tym samym nie spełniono warunku określonego w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Łączną liczbę godzin zajęć Wnioskodawca określił na 4680 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Zajęcia w wymienionej liczbie godzin będą realizowane przez sześć semestrów, a łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) wynosi 180. Liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz punktów ECTS dla poszczególnych zajęć są określone w kartach przedmiotów i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są w wymiarze 93,2 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 97,1 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych, co spełnia wymogi określone w przepisach.

Zajęciom kształtującym kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego przypisano łącznie 150 h (w tym godziny kontaktowe w ramach ćwiczeń z języka angielskiego – 96 h na studiach stacjonarnych i 80 h na studiach niestacjonarnych) i 6 punktów ECTS – są one odpowiednie dla osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (B2). W ramach zajęć do wyboru zaproponowano dodatkowo język angielski, włoski i rosyjski, każdy z wagą 3 punktów ECTS w każdej formie studiów.

Praktyki zawodowe umiejscowiono w planie studiów na II, III, IV i V semestrze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w wymiarze 120 godzin w semestrach II, III, IV i VI oraz 240 w semestrze V. Planuje się je zorganizować w wymiarze 720 godzin tzn. 240 w ramach kształcenia kierunkowego i 480 w związku ze studiowaną specjalnością *ekonenergetyka* lub specjalnością *bezpieczeństwo rurociągów transportowych ropy i gazu*. Zaplanowano je według opisanych zasad w „Regulaminie studenckich praktyk zawodowych”, z trybem kontroli ich odbywania w „Regulaminie ewaluacji praktyk zawodowych”. Karty przedmiotowe praktyk zawodowych nie zawierają treści programowych, a efekty uczenia się sformułowane zostały w sposób bardzo ogólny. Oznacza to brak możliwości rzetelnej weryfikacji odbywania

i zaliczania praktyk zawodowych. Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach praktyk oparta jest wyłącznie o wykazane w kartach przedmiotu „zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie”. Nie zapewnia to warunków rzetelności procesu oceniania, porównywalności i bezstronności ocen i w efekcie nie stwarza możliwości oceny uzyskania zakładanych efektów uczenia się.

Zapewniono zajęcia do wyboru, którym przypisano we wniosku 85 punktów ECTS, a więc w wymiarze 47,2% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Zaplanowano stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia oraz stosowanie właściwych dla przedmiotów zajęć środków i narzędzi dydaktycznych, przy zastrzeżeniu braku zajęć laboratoryjnych i z wykorzystaniem specjalistycznego zaplecza infrastrukturalnego, kluczowych dla zajęć na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne. Stosowane metody kształcenia umożliwią osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie B2 ESOKJ. Metody i techniki kształcenia na odległość będą wykorzystywane jako forma uzupełniająca zajęć.

Zajęcia rozplanowano na 6 semestrów, co przekłada się na obciążenie pracą studentów wyrażone łączną liczbą godzin w poszczególnych latach wynoszącą około 1550 godzin, a w poszczególnych semestrach od 750 godzin do 800 godzin. W toku studiów zaplanowano łącznie 20 egzaminów tj. w liczbie 3-4 na semestr. Takie rozplanowanie zajęć można uznać za zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwiające studentom systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się – w tym w szczególności w sesji egzaminacyjnej – będzie umożliwiał weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

W procesie rekrutacji na studia na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne zakłada się wymaganie od kandydatów wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w czasie nauki w szkole ponadpodstawowej i niezbędnych do kontynuowania kształcenia na wnioskowanym kierunku. Zaplanowano dwukrotną rekrutację w roku na semestry rozpoczynające się w marcu i październiku z możliwością przeprowadzenia naboru uzupełniającego dla kandydatów odwołujących się od wyników matur. Nie przewidziano egzaminów wstępnych ale warunkiem przyjęcia kandydatów na studia będzie – oprócz złożenia wymaganych dokumentów – pozytywny wynik tzw. rozmowy zapoznawczej z pracownikiem Uczelni, której prawideł nie wyszczególniono. Ten ostatni warunek w połączeniu z brakiem szczegółowych kryteriów rekrutacji powoduje, że zasady naboru na studia nie są w pełni przejrzyste, selektywne, bezstronne i zapewniające właściwy dobór kandydatów przy zapewnieniu im równych szans w procesie rekrutacji.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów będą uwidocznione w postaci m.in. prac pisemnych, zaliczeń pisemnych (kolokwium, testów), referatów, prezentacji multimedialnych, projektów, sprawozdań, sprawozdań z zajęć terenowych, prac dyplomowych, a także udokumentowania aktywności studentów na zajęciach. Zaplanowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się (z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz postępów w procesie uczenia się, nie zapewnią warunków rzetelności procesu oceniania, porównywalności i bezstronności ocen ponieważ w kartach wszystkich 84 przedmiotów nie określono szczegółowych metod i kryteriów oceniania, prowadząc je każdorazowo do weryfikacji wszystkich efektów uczenia się określonych dla przedmiotu do wpisu „Ustalone indywidualnie przez prowadzącego”. Wątpliwości budzą również sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach praktyk oparte wyłącznie o wykazane w karcie przedmiotu „zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie”.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Liczba nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć o profilu praktycznym na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne wynosi 28 osób. Spośród wymienionych osób: 7 pracowników posiada stopień naukowy doktora habilitowanego (w tym trzy osoby z tytułem naukowym profesora), 19 – posiada stopień naukowy doktora i dwie kolejne tytuły zawodowy magistra. W ramach umowy o pracę w podstawowym miejscu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych będzie 23 pracowników, a w niepełnym wymiarze czasu pracy jeden pracownik, trzech zatrudnionych będzie w ramach umowy o dzieło jako dodatkowym miejscu pracy, a dla jednej osoby planuje się zatrudnienie „na podstawie umowy o współpracy”; dla tej osoby podano rozbieżne kwalifikacje w opisie posiadanych tytułów i stopni naukowych oraz w opisie najważniejszych osiągnięć i wykształcenia. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby przewidziane do prowadzenia zajęć, posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie określonej dyscypliny lub dyscyplin. Posiadają oni również doświadczenie zawodowe, w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 10 lat).

Dokumentacja kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego prowadzących niektóre przedmioty praktyczne (tj. *ekologia człowieka, ekologia ogólna, bioróżnorodność i jej przemiany, odnawialne zasoby energii i ich wykorzystanie, technologie i rynek energetyki odnawialnej, energetyka solarna, meteorologia i klimatologia*) oraz zajęć związanych z określoną dyscypliną naukową (tj. *ekosystem, ekologia człowieka, odnawialne zasoby energii i ich wykorzystanie, technologie i rynek energetyki odnawialnej, energetyka solarna*), wskazuje na brak kwalifikacji do nauczania tych przedmiotów.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia dydaktyczne na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne przewidziano w obiektach zaplanowanych do wynajęcia na potrzeby Uczelni lub obecnie wynajmowanych (w zał. 9 do Wniosku przedstawiono porozumienie dotyczące przyszłej umowy najmu pomieszczeń na potrzeby Uczelni z jedną ze szkół ponadpodstawowych w Jastrzębiu-Zdroju oraz jedną umowę najmu kilku pomieszczeń zawartą z Jastrzębiem-Zdrój – Miastem na prawach powiatu na czas od 1.10.2019 do 30.09.2020 r. z wyrażoną przez strony wolą przedłużenia umowy na okres od 1.10.2020 do 30.09.2021 r.). W planowanej do użytkowania przez Uczelnię szkole przy ul. Wrocławskiej 6 znajduje się 21 pomieszczeń dydaktycznych, (w tym dwie sale komputerowe), użytkowanych przez ok. pół tysiąca uczniów, które placówka udostępni w terminie umożliwiającym realizację kształcenia. Wszystkie sale dydaktyczne są wyposażone w komputer z dostępem do Internetu i projektor multimedialne, w dwóch salach są tablice multimedialne, ponadto Wnioskodawca przytacza drobniogowo opis drobnego wyposażenia 3388 m² powierzchni użytkowej szkoły. W szkole funkcjonuje WiFi. W budynku przy ul. 1 Maja 61 Uczelnia będzie mieć do dyspozycji dwie sale wykładowe (o pow. 81 m² i 63 m²), jedną salę dydaktyczną i pomieszczenie z przeznaczeniem na Dziekanat (pow. obydwóch to po ok. 42 m²), obiekt wyposażony w bezprzewodowy Internet, wyposażony pod względem sanitarnym, monitorowany całodobowo. Kształcenie w obydwóch obiektach planuje się dostosować do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie specjalnych rozwiązań organizacyjnych (np. w planowaniu zajęć na parterze, zapewnienie dostępności specjalistycznego sprzętu). Poza wspomnianymi informacjami we wniosku nie wyszczególniono żadnych innych danych na temat wyposażenia obiektów tj. laboratoriów, pracowni specjalistycznych i specjalistycznego sprzętu.

Planowane miejsca odbywania praktyk zawodowych poparte treścią listów intencyjnych podpisanych przez Uczelnię z podmiotami zewnętrznymi są ograniczone do: dwóch przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych (łącznie 11 miejsc), trzech urzędów gminy (łącznie 14 miejsc) i dwóch urzędów miejskich (łącznie 16 miejsc). Zakres specjalizacji

i specyfika działalności tych podmiotów oraz potencjalne zaplecze sprzętowo-programowe są adekwatne do osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych tylko dla tzw. praktyki zawodowej (240 godzin), ale w przypadku praktyk specjalnościowych na specjalnościach *bezpieczeństwo rurociągów transportowych ropy i gazu* i *ekoenergetyka* (po 480 godzin) nie uwzględniają specyfiki kształcenia i nie zapewniają prawidłowej ich realizacji i osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Niewystarczające są ilościowo i jakościowo zasoby biblioteczne i możliwości korzystania z nich przez studentów. W zestawieniu pt.: „Wykaz zakupionej literatury - bezpieczeństwo ekologiczne (sylabusy)” Uczelnia zaprezentowała wszystkie pozycje literatury podstawowej i uzupełniającej do wszystkich modułów i przedmiotów zaplanowanych do realizacji na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne (łącznie to około 750 pozycji). Przegląd katalogu on-line WSB w Poznaniu obejmującego zasoby Uczelni w jej siedzibie oraz filiach ujawnia jednak braki w literaturze podstawowej i uzupełniającej do wielu przedmiotów zaplanowanych do nauczania w ramach kierunku (także z zakresu dyscypliny wiodącej, do której kierunku został przypisany). Całość zasobów Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych Filii WSB w Jastrzębiu-Zdroju określono na 77 pozycji literatury. Braków tych nie rekompensują możliwości korzystania przez studentów z zasobów innych, okolicznych bibliotek publicznych. Do wniosku załączono „Wykaz czasopism dostępnych dla studentów kierunku bezpieczeństwo ekologiczne na Wydziale Nauk Społecznych w Jastrzębiu-Zdroju” obejmujący około 300 tytułów, ale nie wiadomo gdzie ten zasób się znajduje i czyją jest własnością.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Wnioskodawca dowodzi, że wszechstronna i interdyscyplinarna wiedza z zakresu bezpieczeństwa ekologicznego oraz rozumienie złożonych mechanizmów funkcjonowania zasobów środowiskowych we współczesnym świecie będzie cenionymi atutami na zawodowym rynku pracy, a także podstawą podejmowanych przez studentów i absolwentów badań naukowych oraz działań doradczych i konsultacyjnych. Tym samym Uczelnia wiąże z kierunkiem bezpieczeństwo ekologiczne przygotowanie fachowych kadr w zakresie diagnozowania różnorodnych zjawisk i zagrożeń środowiskowych, a także projektowania działań sprzyjających budowaniu zasobów środowiska.

W wykazie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów Wnioskodawca wymienia:

- konieczność przeciwdziałania negatywnym skutkom degradacji środowiska spowodowanej intensywnym rozwojem przemysłu wydobywczego i przetwórczego w regionie uważanym za najbardziej antropogenicznie przeobrażony w Polsce;
- wdrożenie i optymalizację działań proekologicznych na terenie miasta i regionu;
- wprowadzenie do oferty edukacyjnej kierunku stwarzającego studentom i absolwentom realne szanse na znalezienie pracy w zawodzie;
- spodziewanym zatrudnieniem absolwentów kierunku bezpieczeństwo ekologiczne w administracji państwowej (w tym w sztabach kryzysowych), służbach ochrony przyrody i lasów państwowych, instytucjach zajmujących się ochroną środowiska, sztabach kryzysowych, rafineriach ropy i gazu, przedsiębiorstwach zajmujących się zarządzaniem instalacjami wykorzystującymi odnawialne źródła energii, firmach doradztwa ekoenergetycznego, firmach zajmujących się produkcją paliw z biomasy.

Argumentację dotyczącą ukierunkowania kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy oparto na niemal identycznej i zdawkowej treści prawie wszystkich opinii interesariuszy zewnętrznych popierających utworzenie kierunku studiów. Sygnatariuszami opinii – poza miejscowym prezydentem miasta i wójtem lokalnej gminy – jest 10-ciu nauczycieli akademickich i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć ze studentami na wnioskowanym kierunku, którzy w większości reprezentując podmioty zewnętrzne, będą zatrudnieni w Uczelni. Nie jest zatem

możliwe stwierdzenie, czy koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne, adekwatnie do przyjętej koncepcji kształcenia, zapewniające studentom osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie znajomości języków obcych (angielskiego, włoskiego i rosyjskiego), a pozostałe działania w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia jedynie zasygnalizowano.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne wynika z opracowanej koncepcji kształcenia, w którą wpisana jest przede wszystkim działalność lokalna, regionalna i krajowa ale także współpraca międzynarodowa, wymagająca sprawnego komunikowania się w językach obcych (zwłaszcza języku angielskim) i znajomości specjalistycznej terminologii. Uczelnia zorganizowała i planuje realizację procesu prowadzącego do osiągnięcia kompetencji językowych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), co sprzyjać ma przede wszystkim efektywnej realizacji zadań zawodowych w kraju i poza jego granicami. Uczelnia dodatkowo postanowiła zaoferować studentom kierunku możliwość kształcenia w zakresie języka włoskiego oraz języka rosyjskiego, co w pewnym sensie wpisuje się w ideę umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Do osiągnięcia kompetencji językowych bezpośrednio nawiązuje jeden efekt kierunkowy tj. KU_06 „wykorzystać praktyczne umiejętności przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych, posiada umiejętność przedstawiania swojego stanowiska w języku polskim i w języku obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu bezpieczeństwa ekologicznego, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł”. Do osiągnięcia kompetencji językowych odnoszą się efekty z drugiej grupy tzw. podstawowych, z którymi powiązane zostały zajęcia z języków obcych przewidziane w planie studiów: P_W06 – „zasady posługiwania się językiem obcym, także na poziomie specjalistycznym, zawodowym”, P_U06 – „wykorzystać umiejętności językowe z zakresu języków obcych, dotyczących również problematyki bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony środowiska i in. nauk społecznych i nauk ścisłych i przyrodniczych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a także umie posługiwać się językiem specjalistycznym, zawodowym”.

W programie studiów kwestie międzynarodowe pojawiają się stosunkowo często ale planowane podejmowanie faktycznych działań w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia we wniosku ograniczono do wzmianki o nawiązywaniu współpracy w zakresie badań naukowych z ośrodkami zagranicznymi (w tym o zbliżonym profilu działalności) oraz o organizowaniu międzynarodowych konferencji i sympozjów naukowych. Nie wskazano, czy Uczelnia planuje inne działania w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku np. wymianę nauczycieli i studentów (program Erasmus), wymianę nauczycieli i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelnia deklaruje, że ważnym elementem strategii jej rozwoju jest wsparcie studentów w procesie uczenia się, rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym. Polega ono przede wszystkim na udzielaniu pomocy studentom oraz absolwentom w poszukiwaniu zatrudnienia, planowaniu ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowego oraz pogłębianiu umiejętności niezbędnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. Służy temu również procedura monitorowania losu absolwentów oraz działalność Akademickiego Biura Karier i Rozwoju opracowującego corocznie raporty w tej sprawie. Specjaliści ds. studenckich karier i praktyk dostarczają studentom informacji na temat aktualnej sytuacji na rynku zawodowym na

podstawie rozpoznania ofert pracy na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym na podstawie tematycznych portali internetowych, danych powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy. W ramach wsparcia studentów analizowana jest skuteczność działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, a służą temu – bliżej nie określone – analizy wyników ankiet studenckich, rezultatów współpracy z absolwentami i pracodawcami, czy też sugestii pracowników dydaktycznych i studentów oraz osób współpracujących z Uczelnią. Nie wspomniano szerzej o stosowaniu innych działań w ramach wsparcia studentów np. badania oceny obsługi administracyjnej studentów, badania oceny studentów na temat bazy dydaktycznej Uczelni, zasięgania opinii wśród absolwentów na temat oferowanych warunków kształcenia, oceniania dostępnych zasobów materialnych pod kątem ich adekwatności do specyfiki zajęć oraz liczebności grup, oceniania księgozbiorów i systemów uzyskiwania informacji od pracowników na temat zapotrzebowania na książki, analizowania systemu wsparcia studentów z uwzględnieniem studentów szczególnie uzdolnionych, określenia metod działania i przeciwdziałania sytuacjom konfliktowym, a przede wszystkim badania potrzeb studentów w zakresie ich wsparcia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Przedstawiona we wniosku charakterystyka zakresu i funkcji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości nie zawiera opisu planowanych działań mających na celu umożliwienie publicznego dostępu do informacji o programie studiów oraz sposobach organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W polityce jakości, projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu, przeglądzie i doskonaleniu programu studiów na kierunku bezpieczeństwo ekologiczne najważniejszą rolę będzie odgrywać na poziomie Uczelni Centrum Edukacji i Marki, a na poziomie Wydziału Nauk Społecznych wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia. Transparentnie określono we wniosku wszelkie regulacje prawne i opisy postępowania stosowane w omawianym zakresie, a ich przykłady dotyczą m.in. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, Statutu Uczelni, Regulaminu studiów, Regulaminu praktyk, Zasad dyplomowania, Wzoru sylabusa, Wzoru sprawozdania z efektywności kształcenia w semestrze, a także szeregu procedur: oceny nauczycieli akademickich na podstawie ankiet ewaluacyjnych, przeprowadzania i archiwizacji prac etapowych, ewaluacji prac dyplomowych, ewaluacji praktyk zawodowych, dokonywania kontroli antyplagiatowej, złożenia i przygotowania pracy dyplomowej do obrony, ewaluacji prac etapowych, kodowania przedmiotów w dokumentacji dydaktycznej i systemie USOS, monitorowania karier zawodowych absolwentów, organizacji praktyk studenckich, przygotowywania, ewidencjonowania i wydawania dokumentów ukończenia studiów wyższych, studiów podyplomowych i kursów, profilu praktycznego prowadzonych kierunków, systemu weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się przez studentów, systemu informowania nauczycieli i studentów o efektach uczenia się, systemu dotyczącego interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, systemu okresowej oceny pracowników, protokołu kontroli doraźnej, ewidencji procesu dyplomowania, hospitacji zajęć dydaktycznych, systemu działalności metodycznej. Stałe monitorowanie programu studiów będzie realizowane poprzez analizę dokumentacji programu studiów z uwzględnieniem wielu drobiazgowo wymienionych we wniosku elementów np. liczby punktów ECTS, modułów zajęć, sposoby weryfikowania i osiągania efektów uczenia się, wymiaru oraz zasad i formy praktyk zawodowych, zajęć do wyboru, efektów i matryc kształcenia, harmonogramów studiów. W procesie kształtowania koncepcji kształcenia i programów studiów pod względem merytorycznym będą brali udział interesariusze wewnętrzni (pracownicy Uczelni, przedstawiciele samorządu studenckiego), a także interesariusze zewnętrzni, którzy m. in. są

członkami Rady Pracodawców ds. oceny praktycznego kształcenia studentów, będącej kolegialnym organem doradczym dziekana Wydziału w zakresie jakości kształcenia praktycznego studentów. Ponadto Uczelnia będzie monitorować kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunku studiów i programów studiów do potrzeb rynku pracy. We wdrażaniu skutecznych rozwiązań w zakresie doskonalenia procesu jakości kształcenia Uczelnia uwzględni również opinie Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowane w wyniku przeprowadzonych ocen programowych jak również zawarte w dotychczasowych uchwałach dotyczących opiniowania wniosków o utworzenie nowych kierunków studiów.